

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ,
αρχιτέκτονας - πολεοδόμος
**Για να κοιτάξει η πόλη
ξανά τη θάλασσα**

Τα τελευταία δέκα χρόνια υπάρχει παγκοσμίως μια τάση στον αστικό σχεδιασμό για αποκατάσταση της σχέσης των πόλεων με το νερό, είτε αυτό είναι ποτάμι που τις διατρέχει είτε θάλασσα. Το παραλιακό μέτωπο κάθε πόλης έχει μια συγκεκριμένη γεωιστορία. Πόλεις σαν το Μπουένος Άιρες, με την ανάπλαση του Puerto Madero, τη Σαγκάη, με το πάρκο/προκυμαία που σχεδίασε το γραφείο του Άλεξ Κρίγκερ για την EXPO 2010, και τη Νέα Υόρκη, με την ανάπλαση της προκυμαίας του Brooklyn Bridge, δείχνουν πως τέτοια έργα δίνουν νέα πνοή στην οικονομία και στην ταυτότητα ενός μητροπολιτικού κέντρου, αλλά και στην καθημερινότητα των κατοίκων του.

Στην πρόταση του Ρέντσο Πιάνο για τον Φαληρικό όρμο βλέπουμε μια προσπάθεια να στρέψει η πόλη το πρόσωπό της προς τη θάλασσα, αντί της πλάτης της, όπως είναι σήμερα η κατάσταση. Η σχεδιαστική χειρονομία της επέκτασης των δρόμων σε προβλήτες μέσα στη θάλασσα και της εισροής του νερού μέσα στην πόλη, φορμαλι-

στικά /διαγραμματικά επιβεβαιώνει την πρόθεση επανένωσης του αστικού ιστού με το νερό. Αυτή η επανένωση σηματοδοτήθηκε επίσης με την υπογειοποίηση της Ποσειδώνος και τη θέα που θα έχει η βιβλιοθήκη προς τον Σαρωνικό.

Τα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν αφορούν κυρίως τις πολεοδομικές πρακτικές -όχι αποκλειστικά ελληνικές- των δεκαετιών του 1960-1970. Ήταν τότε που οι αυτοκινητόδρομοι δημιούργησαν αδιάβαστα για τους πεζούς τείχη μεταξύ της πόλης και της ακτής (βλ. Brooklyn Expressway) και τα ποτάμια είτε καναλοποιήθηκαν είτε κυριολεκτικά χρησιμοποιήθηκαν ως αποχετεύσεις για τις βιομηχανίες (Rio Chello, Μπουένος Άιρες).

Οι βασικοί άξονες/λωρίδες περιοχών συγκεκριμένου προγράμματος (πολιτισμού, επιστήμης, φύσης), που διαγράφονται ξεκάθαρα στην κάτοψη της πρότασης του Ρ. Πιάνο, αποτελούν και την «κινητήρια δύναμη» που θα κάνει το πάρκο αυτόβιο και συνεπώς βιώσιμο σε βάθος χρόνου. Η εναλλαγή μεταξύ αυτών των δραστικών κάθετων αξόνων δίνει τη δυνατότητα διαφορετικών εμπειριών στον επισκέπτη.

Σχεδιαστικά, η τομή είναι πολύ σημαντική ώστε να καταλάβουμε τις διαφορετικές ποιότητες με τις οποίες η πόλη βρίσκεται τη θάλασσα. Στις τομές βλέπουμε επίσης ότι το πάρκο, εκτός από το να κρύβει τις υποδομές σαν ένα μεγάλο πράσινο χαλί, λειτουργεί σαν υποδομή το ίδιο, με το αντι-

πλημμυρικό του ανάγλυφο, που λειτουργεί και σαν ακουστικό τείχος, αναδεικνύοντας τον πρωταγωνιστικό ρόλο της αρχιτεκτονικής τοπίου στον αστικό σχεδιασμό.

Τέλος, ένα ζωτικό στοιχείο για οποιαδήποτε πόλη, αλλά ακόμα περισσότερο για την Αθήνα, για το οποίο έχει γράψει ο σημαντικός Ιταλός αρχιτέκτονας Άλντο Ρόσι, είναι η σημασία της «συλλογικής μνήμης» της πόλης. Οι προκυμαίες και τα μπάνια στο Φάληρο αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι αυτής της συλλογικής μνήμης για την Αθήνα - έχουν γραφτεί και αλησμόνητα τραγούδια για αυτά, όπως το «Στο Φάληρο που πλένεσαι», του Μ. Βαμβακάρη.

Ένα ερώτημα που προκύπτει είναι αν οι μνήμες του παλαιού Φαλήρου, ενός παραθαλάσσιου προαστίου, μπορούν να ανακληθούν στη μητροπολιτική Αθήνα. Αλλά ίσως η πιο καιρία πρόκληση για ένα πάρκο τέτοιου μεγέθους είναι να δίνει τη δυνατότητα απόδρασης μέσα στην πόλη, αντί για απόδραση από την πόλη. Αυτό σχεδιαστικά φαίνεται να έχει επιτευχθεί.

Ο γράφων είναι ένας από τους βραβευθέντες του διαγωνισμού ΑΘΗΝΑ x 4

**ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΛΑΤΡΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΡΕΣΣΟ.
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΑΤΡΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΡΕΣΣΟ.**

Το σύστημα Lavazza BLUE εγγυάται τον τέλειο εσπρέσσο σε οποιοδήποτε χώρο οποιαδήποτε στιγμή. Απολαύστε αυθεντικό Ιταλικό εσπρέσσο με την ποιότητα Lavazza. Χάρη στο μοντέρνο σχεδιασμό και το βολικό μέγεθος η μηχανή LB 850, η οποία διαθέτει ακροφύσιο ατμού, επιφάνεια θέρμανσης φλιτζανιών και δοχείο νερού 2,5 λίτρων για μεγάλη αυτονομία, είναι ιδανική για το γραφείο και το σπίτι.

**Αποκτήστε τη μηχανή LB 850 στην τιμή έκπληξη των 99,00 €
Δώρο με κάθε μηχανή 100 κάψουλες εσπρέσσο.**

Στην παραπάνω τιμή περιλαμβάνεται ο Φ.Π.Α. 23%
Τα έξοδα αποστολής επιβαρύνουν τη ΧΕΛΙΤΤΑ.

LIVE
www.lavazzalive.com

17ο χλμ. Εθν. Οδού Αθηνών - Λαμίας, 14564 Νέα Κηφισιά (Αδάμες)
Τηλ.: 210 6203315-6-7-8, Φαξ: 210 62033 20, Γραμμή Καταναλωτή:
800 11 62033 E-mail: helitta@helitta.gr, Website: www.helitta.gr